

== Večja pošti: ==
Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:
Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " 12.—
za četrt leta " " 6.—
za en mesec " " 2.—

V pravi prejemni mesec K 1.60

SLOVENE

==== Inserati: =====
Enostopna petivrstna (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . " 13 "
za trikrat . . . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostopna petivrstna (72 mm)
30 vinarjev.

==== Izhaja: =====
vsak dan, izvenredno nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokoni se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Opravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. —
Avstr. poštne bran. račun št. 24.797. Ogrske poštne
bran. račun št. 26.511. — Upraviškega telefona št. 182.

Današnja številka obsega 6 strani.

Državni zbor.

Dunaj, 18. oktobra.

Dalmatinska železnica.

V razpravi o nujnem predlogu glede dalmatinske železnice je včeraj govoril tudi voditelj železniškega ministristva dr. vitez Röhl. Ker utegne ta govor zanimati osobito Belokranjce, zato ga danes prevedem po stenografičnem zapisniku. Govor se glasi:

Nekateri predgovorniki so očitali vladi, da v tem vprašanju ni storila svoje dolžnosti. Ta očitanja pa niso utemeljena. Vlada je doslej imela vprašanje dalmatinske železnice vedno pred očmi in pospeševala ta načrt, ker upošteva veliki gospodarski pomen te železnice za državo. Vlada je v prvi vrsti izpolnila obljubo, ki jo je podal moj prednik v seji 19. aprila 1910; ukrenila je namreč vse potrebno, da se zgradi proga Novomesto—Metlika ne glede na to, ali bode ogrska proga o pravem času dogotovljena. Politični obhod te proge se je vršil, odkupljena so tudi zemljišča, in oblastva so dobila potrebna navodila. Gotove so tudi že priprave, da bodo meseca novembra oddana dela. Grajenje se bode pričelo spomladi 1912. Toliko o zgradbi proge Novomesto—Metlika—deželna meja.

Tudi tehnične priprave za progo Knin—hrvaška meja pri Tribudiču so že davno končane; toda pričetek zgradbe je odvisen od priprav za hrvaško progo. V tem oziru je znano, da je ogrska vlada opustila svojo misel iz leta 1907., da bi se namreč zgradila cenejša železnica ob reki Uni, in se je sprijaznila z načrtom skozi Liko. Na večkratna vprašanja je odgovorila ogrska vlada, da hoče izvršiti železnično zvezo na hrvaškem ozemlju, kakor se je obvezala prejšnja vlada v znanem zapisniku z dne 8. oktobra 1907. Tudi sedanja avstrijska vlada je takoj po svojem nastopu z vso potrebno odločnostjo prosila ogrskega min. predsednika, da čimprej zagotovi, kdaj se prične zgradba ogrske proge dalmatinske železnice. Ogrski ministrski predsednik je odgovoril, da je v proračunu za leto 1911. že zagotovljenih 10 milijonov za progo Ogulin—deželna meja in so se že pričele priprave. Vrše se tudi že pogajanja s konsorcijem bank, ki prevzemo dela; ta pogajanja bodo morda že letos končana, gotovo pa drugo leto.

Za zgradbo delne proge od Karlovca do deželne meje pri Metliki je prva železniška delniška družba že položila svojo kavcijo; pričetek dela pa je odvisen od parlamentarnih razmer na Ogrskem, ker o koncesijski pogodbi po ogrskem zakonu odloča državni zbor. Zgradba proge Split—Aržano pa je vsled svoje gospodarske in prometno-politične važnosti, pa tudi iz tehničnih ozirov odvisna od nameravane bosanske železnice do Bugojna. Obravnave še niso končane, toda vlada upa, da bode mogoče odstraniti vse ovire v okviru bosansko-hercegovskega železniškega programa.

Kar pa se tiče finančnega pokritja za zgradbo železnice od Zadra do Knina in lokalne železnice od Sučuraca do Trogira, morem izjaviti to-le: Za železnico od Zadra do obstoječe proge Split—Knin je načrt že gotov, tudi je vlada že naročila načrta za progi Zader—Benkovac in Sučurač—Trogir. Za to progo bodo stroški znesli 1.860.000 K, za progo Zader—Drniš pa 27 milijonov. Pri tej priliki še omenim, da se vlada bavi tudi z vprašanjem železnične zveze med Istro in Dalmacijo in bode naročila generalni načrt.

II koncu še obljubim, da bode vlada vse storila, kar more pospešiti zgradbo dalmatinske železnice. Že min. predsednik je v zadnjem svojem govoru naglašal, da avstrijska vlada ne oide živovale nobene avstrijske koristi. Zato povdarjam, da so prazne vse

govorice, ki vznemirjajo dalmatinsko prebivalstvo. (Živahna pohvala.)

V današnji seji sta o tem vprašanju govorila dr. Tresić in dr. Zahradnik.

Poslovnik.

Nato je zbornica pričela razpravo o reformi poslovnika. Prvi je govoril jako obširno češki soc. demokrat Vaneček, ki je zagovarjal tak poslovnik, ki varuje oblast večine, pa tudi brani manjšino proti terorizmu večine. Minister za notranje posle grof Wickenburg je izjavil, da vlada rada pripusti premembe vladnega načrta. Jutri bode zbornica končala prvo branje in pričela razpravo o italijanski pravni fakulteti.

O. lseki.

Včeraj je zbornica izvolila razne odseke, ki so si danes izbrali načelstva. V odsek za državne uslužbence so bili iz našega slovensko-hrvaškega kluba izvoljeni dr. Dulibić, Gostinčar in Mandić; v narodni odsek Grafenauer (podnačelnik), dr. Gregorič in Spinčić; v bosanski odsek dr. Krek (načelnik), dr. Laginja in Prodan; v odsek za razbremenitev kmečkih posestev Hladnik in dr. Laginja; v proračunski odsek dr. Dulibić, dr. Korošec in dr. Šusteršič; v železniški odsek dr. Benković, Jarc in Perić; v finančni odsek Fon, dr. Korošec in dr. Šusteršič; v odsek za reformo poslovnika Pogačnik; v obrtni odsek Jarc, Mandić in Žitnik; v justični odsek Fon (podnačelnik); v kmetijski odsek Hladnik, Povše in Roškar (podnačelnik); v peticijski odsek Demšar (podnačelnik); v tiskovni odsek Žitnik; v zdravstveni odsek Demšar in dr. Janković; v soc. politični odsek Gostinčar, dr. Janković in dr. Krek; v soc. zavarovalni odsek Gostinčar, dr. Krek in dr. Verstovšek; v davčni odsek Pišek in Povše (podnačelnik); v naučni odsek Jaklič, Spinčić in dr. Verstovšek; v ustavni odsek Jarc in Spinčić; v odsek za zavarovanje mornarjev dr. Dulibić, Fon, dr. Krek in Spinčić; v brambeni odsek Pogačnik (načelnik), Pišek in Žitnik; v draginjskem odseku so Mandić (načelnik), Hladnik in dr. Verstovšek.

Draginjski odsek.

Najvažnejši odsek je sedaj draginjski odsek. V torek 17. oktobra je imel prvo sejo. Da se pretresejo razni predlogi, kateri so izročili draginjskemu odseku v poročanje, se je razdelil odsek v pet pododsekov, katerih sleherni bode preračeval nekaj predlogov. Prvi pododsek bode obravnaval vprašanje o pomanjkanju stanovanj, drugi odsek o kartelih, tretji o živilih, četrti o pospeševanju kmetijskih strok zlasti živinoreje, peti o prekupčiji. Vprašanje o uvozu mesa se je pa kar v odseku obravnavalo. Socialni demokratje so v odseku ponavljali že znane stvari, da je pomanjkanje mesa, da je avstrijska živinoreja zaostala, da nima Ogrska ničesar govoriti glede uvoza argentinskega mesa in žive govedu z Balkana. Izmed agrarnih poslancev se je oglašil tudi slovenski poslanec Hladnik, ki je poudarjal, da bi uvoz argentinskega mesa gotovo potisnil cene naše živine na tako nižjo, da bi se živinoreja kmetu niti več ne izplačala. Posebno letos bi bil hud udarec za živinorejca, ako bi se tuje meso uvažalo, kajti vsled suše in pomanjkanja krme v obilni meri prodajajo kmetje živino in prešiče. Omenjal je tudi, da bi se potem, če bi se živinoreja ne izplačala, tudi ne moglo več dobiti dovolj mleka za naša mesta. Vse govori sedaj o skrbi za otroka. Kako bi pa mogli starši otroke rediti, da bi ostali čvrsti in zdravi, ako bi jim manjkalo mleka. Zato že iz tega vzroka mora vsak mladino ljub biti proti temu, da bi se količkej živinoreja oškodila.

Oglasil se je tudi ministrski predsednik Gautsch, ki je povedal, da je na istem stališču, kakor v juliju. Nobeno pojasnilo ga ni moglo v njegovem mnenju omajati.

Zlasti ostane mnenja, da se nagodba z Ogrsko ne sme krušiti.

Kmetijski minister je izrekel, da uvoz argentinskega mesa ni iz zdravstvenega ozira brez nevarnosti.

Nato se je posvetovanje prekinilo in se bode nadaljevalo v četrtek po zbornični seji.

Italijansko-turška vojska.

Avstro-Ogrska se pripravlja?

Iz Carigrada se poroča: Tu so v skrbeh, ker Avstro-Ogrska ob turški meji baje koncentrira vojaštvo. Trdi se, da je mobilizirala Avstro-Ogrska dva armadna zbora. Na Dunaju to dementujejo.

Načrti Italije.

Londonski politični krogi trde, da Italija takoj, ko okupira pristanišče Tripolitanijske, proglasi aneksijo tega ozemlja. O tem takoj obvesti evropske velevlasti in jih naprosi, naj o tem obveste Turčijo. Obenem ponudi Turčiji gotovo vsoto kot odškodnino. Italija bo zahtevala, naj se Turčija tekom 48 ur izjavi, če sprejme ponudbo. Italija se zanaša, da bodo velevlasti z vso silo pritiskale na Turčijo, da se na tej podlagi mir sklene. Če bi pa Turčija odklonila tudi drugi laški ultimati ali pa odgovorila nedoločno, potem obvesti Italija velevlasti, da si izgovori popolno akcijsko svobodo vpoštevaje status quo na Balkanu. Italija bi nato pričela operirati v Egejskem morju, zasedla bi več otokov, blokirala Smirno in v skrajnem slučaju tudi Dardanele. V Jonskem in Jadranskem morju bi Lahine operirali. V 14 dneh namerava Italija proglasiti aneksijo Tripolitanijske, ki ji sledi diplomatska akcija v Carigradu. Evropske velevlasti zdaj ne posredujejo. Pač se pa medsebojno pogajajo za skupen nastop. Turki ministrski svet je sklenil, kakor poroča »Sabah«, da ne sprejme nikakega posredovanja in da hoče nadaljevati toliko časa vojsko, dokler se ne prične Italija pogajati na podlagi turških predlogov.

Ang'eška aneksija Egipta.

V Berlinu se je trdilo, da namerava Angleška, ko bo rešeno vprašanje Maroka, anektirati Egipt. »Morningpost« in »Daily Telegraph« pa poročata, da Anglija Egipta ne anektira.

Turki se branijo kot levi.

Berolinski »Lokalanzeiger« poroča: Turški zunanji minister je izjavil (18. t. m.), da Lah Derne še niso mogli osvojiti. Pač so pa Lah osvojili Bengazi. Lah tudi niso prodrli v notranjo deželo. Turki in Arabci se bore kakor levi, tako da Lah še pri Derni niso mogli izkrcati vojakov. V Bengaziju Arabci uspešno podpirajo turške vojske. Sploh v Bengaziju položaj za Lahe ni ugoden. Iz Londona se poroča, da je bilo umorjenih v Bengaziju več laških duhovnikov, med njimi pater Umberto reda sv. Jožefa. Bengaški poslanec, Jusuf Ševan, je nabral 8000 prostovoljcev, s katerimi je že prekoračil mejo Tripolitanijske. Tudi v Egiptu nabrani prostovoljci so došli na mejo Bengazija. Preteklo bo torej precej časa, predno postanejo Lah pravi gospodarji Tripolitanijske in Barke.

Turki nameravajo napasti Tripolis.

»Sabah« poroča o novem napadu Turkov na mesto Tripolis iz Dschisana. »Ikdam« poroča, da pripravljajo Turki napad na Tripolis. Razpoloženje med turškimi vojaki in Arabci je izborno. Iz notranje dežele došle pomožne čete so dobro oborožene in hrabre. Lah grade v Tripolisu utrdbe.

Lahi napadejo mesto Homs.

»Agenzia Stefani« poroča iz Tripolisa: Višji laški poveljnik je sklenil, da zasede mesto Homs. Turško posadko bodo pozvali, naj se uda, če tega ne bo storila, zasedejo Lah mesto s silo.

Amerikansko bojno brodovje v Sredozemskem morju.

Naš uradni brzojav poroča iz Carigrada: Kakor poročajo listi, je došlo pred Mytilene amerikansko bojno brodovje, ki ima šest večjih bojnih ladij in nekaj rušilcev torpedovk. Laške torpedovke, ki so križarile prej med otoki, so izginile po dohodu Amerikancev in se pridružile laškemu brodovju.

Boj med Turki in Črnogorci.

V Turčijo je vdrla neka črnogorska četa, da tam pleni. Turški vojaki so četo pregnali. Ubit je bil en Črnogorec. Nato so pridli Črnogorci, ki so oblegali turške stražnice. Izid boja še ni znan. Črnogorci koncentrirajo pri Karboni pet bataljonov in eno baterijo.

Protirepublikanska vslaja na Portugalskem.

Conceirove operacije.

Iz Chavesa se poroča: Conceiro je obšel vladno armado in poizkuša prodreti v Oporto, drugo mesto na Portugalskem. Conceiro se je res umaknil na Špansko, ko je izvedel, da se pošiljajo mornarji v boj proti njemu. Ko so vladne čete dognale, da prodirajo monarhisti proti zahodu, so se republikanski vojaki obrnili in marširali proti Chavesu, a Conceiro jih je prehitel in zavzel postojanko 25 km oddaljeno od Montalega, 50 km zahodno Chavesa v popolnoma nepristopnem ozemlju. Conceiro vodi sam oddelek, ki krije glavno moč monarhistov, ki prodirajo jako hitro iz Lindosa v provinco Minho z namenom, da prodere v Oporto. Iz Lizbone se poroča, da je korakal močan oddelek monarhistov skozi Pinto. Monarhisti so bili močno in dobro oboroženi. Monarhisti so na več krajih prerezali brzojavne žice.

Boj 1100 metrov nad morjem.

Iz Oporta se poroča: Boji med monarhisti in republikanci se bijejo visoko v gorah. Monarhisti so napadli 5. lovski bataljon, ki se je nahajal v gorah 1100 metrov nad morjem. Monarhisti napadalci so stali še bolj visoko. (Morali so torej monarhisti z višjega mesta nadvladati 5. lovski bataljon.)

Conceirova izjava.

Conceiro je izdal sledečo izjavo: Časopisje sodi zelo pesimistično o rezultatu monarhistične protirevolucije. Španska in portugalska vlada smatra, da se je protirevolucija izjalovila, a ta poročila so neutemeljena.

V Lizboni se boje protivstaje.

»Epoca« poroča iz Lizbone, da je položaj v portugalskem glavnem mestu zelo opasen in da se boje, da se upre posadka. Najekstremnejši radikali že računajo z mogočo zmago monarhistov. Trdi se, da bi v tem slučaju oropali banke in pobegnili na vojne ladje. V portugalskem pristanišču so zasidrane tri angleške križarice. Angleži groze, da izkrcajo ob prvem sumljivem znaku vojske.

Republikanska strahovlada.

Inozemci, ki bivajo v Lizboni, se zgražajo, ker postopajo republikanci naravnost strašno s političnimi jetniki. Zaprtih je do 6700 oseb radi političnih zločinov. Vsak dan usmrčujejo jetnike. Veliko političnih jetnikov mora spati na golih tleh v luknjah, ki jih ne zračijo in v katere ne zasije sonce. Jedila je jetniška uprava v več slučajih zastupila. Ko je list »Nacao« opozoril na ta skandal, smo mu zagrozili, da ga ustavimo, če bo še nadalje kritikal postopanje s političnimi jetniki. Jetnike pretepavajo in postopajo z njimi, kakor se postopa z neumno živino. Političnih jetnikov ne sodijo redna sodišča. Ni čuda, da se celo svobodomiselnici že sramujejo svojih portugalskih bratcev.

REVOLUCIJA NA KITAJSKEM.

Vzroki vstaje.

V London so došla prva izvrna poročila, kaj da je povzročilo kitajsko revolucijo. Vlada je izsledila listo zarotnikov, ki je obsegala imena veliko vojakov in častnikov. Podkralj je takoj brzojavil v Peking za pomoč, enemu vojaškemu bataljonu pa ukazal aretirati vojake - zarotnike. Nekaj so jih prijeli in obglavili. Nato sta se pa uprla dva pehotna polka, en ženijski polk in kavalerija. Uporniki so prisilili častnike, da so se jim pridružili. Sledili so v Hankavu poulični boji, zmagali so uporniki. Podkralj in več dostojanstvenikov je pobegnilo. Ko je pričela sodrga pleniti, so jo razkropili vojaki.

Nemci v Hankavu.

V Londonu so zelo presenečeni, ker so Nemci izkrcali mornarje in se boje, da bi lahko izkrcanje imelo velike posledice. Iz Berlina se pa poroča, da je Nemčija vršila le policijsko službo, ker je napadla kitajska sodrga nemške vojake in da ne bo rodilo izkrcanje nemških vojakov nikakih političnih posledic. Nadalje poroča poveljnik nemške ladje »Leipzig« v Berlin: Vstaši so se umaknili. Došel je angleški admiral in prevzel poveljstvo kot najstarejši častnik tistih čet, ki so zbrane na morju in na kopnem pred Hankavom.

Bitka med vstaši in vladnimi četami.

Včeraj dne 18. t. m. ob sedmi uri zjutraj se je čulo streljanje ob železniški progi pri Hankavu. Vstaši so hiteli proti vladnim vojakom. Začetkom bitke so vstaši pognali napadalce nazaj, a kmalu jim je pričelo primanjkovati patron. Vstaši so bili prisiljeni, da so se umaknili proti Vučuanu. Boja se je udeležilo 2000 vstašev. Dne 17. t. m. se je podal ob reki Hau oddelek vstašev z namenom, da napade taborišče cesarskega generala za hrbtom. Bitka se baje ni odločila in se pogajajo vstaši s cesarskim generalom.

Pogajanja vstašev s cesarskim generalom.

»Agence de l'extremes orient« poroča iz Pekina: Vlada se pogaja z vstaši o mirovnih pogojih. Obeta obsežne demokratične prenosne in da vsaj do leta 1912 skliče kitajski parlament.

Japonci proti republiki.

»Wiener Allgemeine Zeitung« poroča iz diplomatskih krogov, da ni izključeno, da prične posredovati Japonska v slučaju, če bi kitajska vlada ne bila dovolj močna, da zaduši revolucijo. Japonska bi namreč ne mogla trpeti republike.

Dnevne novice.

+ **Gospod zunanji minister »Slovenskega Naroda«** je včeraj objavil obširen ekspozé v »Narodu«, v katerem konstatuje, da se je »Slovenec« izpreobrnil k njegovim nazorom. »Narodov« zunanji minister pa menda ne ve, da je glavni pogoj za vsakega zunanjega ministra, da zna dobro brati in brano pravilno razumeti, ker se to zahteva že od vsakega diurnista. Veliki diplomat iz Knafljeve ulice pravi, da smo mi svojčas Aehrenthala imenovali »državnika, kakoršnega ni pod solncem«, zadnje soboto pa da smo trdili, da je »zunanja politika grofa Aehrenthala brezmiselna in avstrijskim interesom škodljiva«. »Slovenec« pa ni trdil ne prvega ne drugega. O Aehrenthalu smo za časa aneksije rekli, da je storil odločno in zelo srečno potezo, ki obeta, da začne Avstrija na Balkanu po dolgem času zopet energično politiko v zmislu tiste kulturne in gospodarske ekspanzije, ki je za razvoj naše veldržave nujno potrebna. Aneksijo še danes odobravamo in želimo le, da bi Avstrija svoje koristi na jugu vedno tako zasledovala, kakor je začela z razširjenjem suverenitete nad Bosno. Žalibog pa je naš zunanji minister, kakor se vse zdí, zadnje čase začel na tisto pot, ki so jo hodili vsi naši prejšnji zunanji ministri, ki so res zasledovali avstrijskim interesom škodljivo politiko na Balkanu, ker so dopuščali, da se je širil ondi tuji vpliv, zlasti v Albaniji in Makedoniji. Najbolj popustljivi pa so bili proti Lahom, ki so se polastili albanske trgovine, šolstva in v Makedoniji organizirali celo orožništvo, okoristila se je pa precej na našo škodo tudi Nemčija. To smo konstatirali in ne tega, kar nam »Narod« podtika. »Narod« pa naj se tudi ne tolaži s tem, da mi s tem trdimo isto, kar je on v svoji nedosežni modrosti trdil že leta in leta. »Narod« je trdil namreč nekaj čisto drugega. »Narod« je obsojal aneksijo, češ, da Bosna pripada Srbom, glede Albanije pa je stališče, na katerem stoji glasilo narodno-napredne stranke, to, da ondi Avstrija nima sploh ničesar iskati, in prav zato je »Narod« tako vpil, ko smo opozorili na

laške manevre v Adriji, katere je malodane zagovarjal, kakor da bi Albanijo privoščil Lahom, Avstriji pa ne, kakor je tudi Sandžak privoščil Srbom. Aehrenthala je glasilo narodno-napredne stranke zato napadalo, ker je svojčas hotel vpliv Avstrije na jug razširiti, mi pa mu zdaj, ko je začel Lahom popuščati, očitamo, da je svojo prejšnjo pametno politiko očividno opustil. Če bo krenil po drugi poti, pa bomo z njim seveda zadovoljni. Torej je naše stališče »Narodovemu« diametralno nasprotno. O patriotizmu naj pa glasilo, ki si pusti svoje zunanje-politične nazore diktirati od Beograda in avstrijska domoljubna čustva pri vsaki priliki na najgršji način smeši, kar molči. »Narodov« zunanji minister naj se le spomni, kako je njegovo pisavo ob priliki aneksijske krize sam dr. Tavčar kruto obsodil. Seveda, takrat se je šlo za — Hribarjevo potrditev. »Narode« — saj se poznamo!

+ **Kako liberalci sami sebe pobijajo.** Včerajšnji »Narod« je ves poln zabavljanja na dr. Šusteršiča, ker je dejal, da veliko uradnikov premalo dela in da je sploh velik del našega uradniškega aparata slab. »Narod« pravi, da »stojte uradniki previsoko, da bi jih klevetanja dr. Šusteršiča sploh mogla doseči.« Takoj za tem pa objavlja »Narod« notico, v kateri taisto uradništvo na naravnost barabski način zmerja »Narod« — čujte — piše, citirajoč knjigo »Austriaca« od Hermana Bahra: »Današnji položaj v Avstriji je: dobre zakone izpodbiti s slabimi uradniki. Ti upravni uradniki so močnejši od naroda in od dinastije. To staro avstrijsko upravno uradništvo je edino svoje vrste na svetu... Naša uprava je najslabša, a naša diplomacija najbolj bedasta. Naše upravne oblasti predstavljajo skozi nos govoreči gospodje z dolgimi nosovi in visokimi čevlji. Ti ljudje se ponajveč bavijo samo z lovom, a so primorani oditi na dopust v svrhu duševnega odpočitka vsakokrat, kadar je treba 18. avgusta izreči zdravico na cesarja. To so dobri ljudje, ki potrebujejo miru. To so plesalci, igralci lawn tenisa in čitatelji Scherlock Holmesa, ki temeljito poznajo v vsakem mestu hotele in bordele, ki se hočejo ženiti s kako Amerikanko, ali se niso nikdar naučili občeati z ljudstvom.« — »Narod« k temu pristavlja: »Žalostna, a resnična slika!« Dr. Šusteršič je ravno te višje kategorije uradnikov po pravici ošibal, a pravilno, ne pretirajoč, kaj se da bi jim bil očital take reči, kakor jim tu »Narod«. In zdaj se »Narod« vsaja zoper taistega dr. Šusteršiča! Pripomniti je še to, da to »Narodovo« psovanje zoper uradnike ne meri toliko na višje kategorije uradnikov, ampak bolj na tiste sodnike, ki so zadnjič potrdili zaplembo nekega »Narodovega« članka. Tako »Narod« samega sebe po zobeh bije. Zdaj naj pa še naprej zoper dr. Šusteršiča zabavlja! Uradniki pa naj pazljivo bero, kakšne lepe reči jim očita glasilo tiste stranke, ki se sicer na najostudnejši način laska tako nižjemu kakor višjemu uradništvu.

+ **Lokalna železnica Polzela—Kamnik.** Pod vodstvom poslancev dr. Kreka, dr. Korošca, dr. Benkoviča in profesorja Jarca se je predstavila 17. t. m. voditelju železniškega ministrstva sekčnemu načelniku vitezu dr. Röllu deputacija, v kateri so bili kranjski deželni poslanci baron Apfaltrern, baron Born, Zabret in gerent kamniške občine dr. Žužek. Baron Apfaltrern je izročil dr. Röllu spomenico, v kateri prosijo prizadete občine, da naj se sprejme v novo zakonsko predlogo lokalnih železnic tudi zgradba proge Polzela—Kamnik. Dr. pl. Röll je priznal v svojem odgovoru, kako važna da je železniška proga Polzela—Kamnik—Ljubljana in obljubil, da se sprejme tudi v novi zakonski načrt projekt Polzela—Vransko. Glede na podaljšanje te projektirane železnice pa železniško ministrstvo ni sklepalo, ali naj da prednost progi Vransko—Kamnik ali pa Vransko—Domžale. (Po »Fremdenblattu«.)

+ **Lepe razmere.** Mi smo te dni od politično nam čisto tuje strani priobčili stvarno kritiko gledališča, ki se imenuje »deželno«, a je v resnici le Govekarjevo. »Narod« na stvarne argumente tiste kritike nič ne odgovarja, saj bi to tudi zelo težko storil. Bil je vendar »Narod« sam, ki je svojčas govekarijanstvo obsojal, kakor ga mora sploh vsakdo, ki ima količkaj okusa. Zakaj se »Narod« zdaj za kobilo vleče, nam je neznano, bržčas zato, ker je postala definitivni inventar narodno-napredne stranke. Zanimivo pa je, na kakšen način »Narod« Govekarjev cirkus zagovarja. Piše namreč takole: »Javnost bo morda zanimalo izvedeti, kaj je pravi vzrok »Slovenčeve« najnovejše jeze na gledališče. Igra »Zlata skleda« ga je razjezila. Ta igra je namreč satira na korumpirane krščanske socialce na Du-

naju. Kar imenujemo pri nas klerikalno korito, to je v igri imenovano zlata skleda. V »Zlati skledi« nastopajo pod francoskimi imeni sami znani najboljši prijatelji in protektorji naših klerikalcev in zaradi teh je dobil »Slovenec« napade besnosti. Naj mu njegov hišni psihijater ordinira mrzle rjuhe! — Torej »Narod«, ne da bi se količkaj ženiral, odkriva, da se igrajo v gledališču, katero deželni odbor oddaja »Dramatičnemu društvu« čisto brezplačno, igre, v katerih se sramoti stranke, kateri deželni odbor pripadajo. To so res čudne razmere! Mi zanesljivo vemo, da kritik, ki nam je doposlal tozadevni članek o razmerah »deželnega« gledališča, na to igro ni niti mislil, sicer pa je bila tista kritika spisana, predno je kdo za tisto »Zlato skledo« kaj vedel. »Narod« nam je res storil veliko ulugo, da na je opozoril na stvar, na katero dozdej nihče izmed nas še ni mislil in na katero bi sami najbrže niti ne bili prišli. Smo mu zato zelo hvaležni. Stvar merodajnih faktorjev pa bo, resno premotrivati, kaj je ukreniti zoper gledališko ravnanje, ki dobliva od naše dežele zastojno gledališče in vrh tega še vedno prosi za podporo, v zahvalo za to pa uprizarja igre, ki večino taiste dežele zasmejujejo.

+ **Sami sebe po zobeh!** Slovenski Narod hudo toži zoper justico. To je kaj čudno. »Narod« justico vendar vedno hvali in kuje neodvisnost sodstva v zvezde. Odkod kar ta nagla izprememba? Zato, ker sodniki potrjujejo zaplembe »Narodovih« člankov. Kadar pa kje kak sodnik obsodi kakšnega »klerikalca«, takrat pa je »Narodu« vse prav in cele tedne zлага slavošpeve na nepristranost sodnikov. »Narod« pač zahteva od sodnikov dvojno moralo kakor jo sam ima.

+ **Socialistične čenče.** Soc. demokratje bi pozornost javnosti radi odvrgnili od dejstva, da laški sodrugi v nasprotju z mednarodnim soc. demokratiškim vodstvom tripoliško ekspedicijo in vojsko s Turčijo odobravajo in kar gorijo zanje, čeprav bo stala najmenj eno milijardo in kar še pride. Zato si zdaj socialistični listi izmišljujejo, da je vojsko s Turčijo povzročil — V a t i k a n ! Trapasti backi, ki poslušajo rdeče preroke, te oslarije seveda verjamejo. Vsak ve, da je vojsko povzročil Giolitti, ki je vse kaj drugega kakor klerikalci, mož se nasprotno zelo nagiblje k soc. demokraciji, saj je hotel celo socialista napraviti za ministra. Sicer pa v parlamentu vlada s pomočjo soc. demokratov in je vsakršna klerikalna tendenca pri njem popolnoma izključena. Prej bo sam dr. Adler romal v Rim k grobu obeh Apostolov kakor bo Giolitti postal klerikalec. Giolitti je na banketu v Turinu sam zadosti jasno povedal, da je on tripoliško akcijo uprizoril in zanje tudi ves diplomaški načrt napravil. Kdo torej Vatikanu pri tej stvari pripisuje le najmanjšo vlogo, temu so se ali vneli možgani ali pa je navaden lopov. »Zarja«, ki pridno prepisuje »Arbeiterico«, ve veliko povedati o znanem zavodu »Banco di Roma«, ki da ima veliko svojega kapitala naloženega v Tripolisu in je klerikalen. Zaradi te banke da je Italija začela vojsko! Pomislite, ljudje božji, frama-sonska Italija je napovedala Turčiji vojno, mobilizirala svoje brodoge in armado ter žrtvuje eno milia: do za to, da reši kapitalije klerikalnega »Banco di Roma«! Sociji seveda ne povedo, da ima razum te banke še veliko drugih podjetij svoj denar v Tripolisu in da se Crispiju, ki je prvi okupacijo Tripolisa zamislil, gotovo ni niti sanjalo, da bi s tem podprl »klerikalce«. Sicer pa v »Banco di Roma« ni naložen le »klerikalen« denar, ampak še veliko več državnega in drugega, ki niti oddaleč ne diši po klerikalizmu. Kar se pa pastirskih pisem laških škofov tiče, nam prav nič mar niso. Kaj kak škof v Italiji o tripoliški akciji misli, to je njegova stvar in ne spada med nobene dogme. Če bi pa ti škofje zoper ekspedicijo nastopili, bi jih pa zmerjali za sovražnike narodne misli in podobno, kakor je predpisano v svobodomiselnem leksikonu. Vojska sama na sebi po krščanski morali ni prepovedana, časih je celo potrebna, morebiti etično dejanje prve vrste, ako gre za velike kulturne, narodne, verske in ljudske vrednote, velikokrat seveda je naravnost nemoralna. Za tripoliško ekspedicijo so razlogi pro in contra, da so ravno mnogi laški škofje za, to je lahko umljivo. Sicer pa so na drugi strani drugi škofje, med njimi celo kardinal Ferrari v Milanu, zavzeli čisto drugačno stališče. Fer. ari n. pr. v svojem pastirskem listu obžaluje, da se je mir kršil in prosil Boga, da ga hitro vrne. Vatikan sam pa je popolnoma nevtralen. Kar ti ali oni z veliko fantazijo obdarjeni laški žurnalisti, ki zlasti sedaj vidijo in slišijo stvari, katerih nobeden drugi ne — pisarijo o tem, je vse le

plod od narodnega navdušenja razgretih možgan. Vatikan ni o celi stvari črnil niti besedice in je tudi ne bo. Socialni demokrati naj rajši o blagoslovu miru pridigujejo svojim laškim sodrugom, ki so tako zelo bojeviti, da so zatajili svojega boga Marxa. Morebiti jih je pa Vatikan podkupil. — Kar pa o tej stvari liberalni listi slavzajo, nam je deveta briga.

+ **Že zopet ne bo nič.** O »Narodovem« dunajskem uredniku smo že rekli, da ga ni pod solncem brihtnejšega človeka. Mož, ki sliši travo rasti, je podal že toliko dokazov svoje fenomenalne bistroumnosti, da bi človek skoraj rekel, da je dobrega že preveč. Ali on si hoče na vsak način zagotoviti prvenstvo v tem oziru, kajti včeraj je »Narodu« poslal sledečo senzacionalno notico, za katero bi ga mogel celo »Matin« zavdati: »Kakor izve naš dunajski urednik, pride tudi rekonstrukcija kabineta zopet na razgovor, Jugoslovani pa pri tem ne pridejo v poštev, čeprav se je morda še pred kratkim računalo s tem. Včerajšnji nastop dr. Šusteršiča, ki je bil višek taktične nerodnosti, je zelo oškodoval položaj Slovencev. O tem si je dr. Šusteršič sam najbolj na jasnem.« — Glejte no! Zopet ne bomo ministri! Kako nam je žal! In ta Šusteršič! Ti dobri Kramer ti! Če bo ugodna konstelacija, bomo pa njega napravili za ministra, ker se tolikanj trudi.

+ **Adolf Ribnikar v disciplinarni preiskavi.** Famosni mestni tržni nadzornik Adolf Ribnikar je prišel v disciplinarno preiskavo. Ribnikar se nad tem strašno togoti in »Slovenski Narod« je prinesel včeraj sledečo strašno notico: »Deželnozborski kandidat gosp. Adolf Ribnikar v disciplinarni preiskavi. Kar se v naši državi še nikdar ni zgodilo, kar kulturni svet še ni slišal, pripetilo se je danes v naši deželi. Zoper deželnozborskega kandidata g. A. Ribnikarja je za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik vitez Laschan vpeljal disciplinarno preiskavo češ, da je »glasom obvestila deželnega odbora na raznih shodih narodno-napredne stranke na nekvalificiran način obrekoval deželni odbor in tudi c. kr. deželno vladu.« Nečuden atentat na državljansko svobodo uradništva je to brezprimerno nasilstvo, ki ga izvajajo klerikalci. Klerikalci bi radi na ta nepostaven, krivičen in sramoten način preprečili izvolitev g. Adolfa Ribnikarja. Radi bi mu z najbrutalnejšim nasilstvom zamašili usta, da bi ne mogel kot kandidat razkrinkavati klerikalne korupcije v naši deželi. Tako podlo, tako propadlo niti dunajski krščanski socialci niso zlorabljali uradne moči, kot to dela klerikalna deželnozborska večina v naši deželi.« Ribnikarja lahko potolažimo, da ima kot kandidat popolnoma prosto roko in da brez skrbi »klerikalne korupcije v naši deželi« razkrinkuje. Le ohranite mirno kri, nedolžnega niso še nobenega obesili. Ta preiskava Vam bo dala samo priliko, da deželnemu odboru »dolge prste in pa zapravljivost« dokažete. Če sta se smela dr. Tavčar in dr. Triller za svojo čast potegniti, se bo smel pač tudi deželni odbor.

+ **Lažnjivi jeziki.** Zadnje čase so postali kranjski liberalci nesramno predrzni. Pri občinskih volitvah širijo tiskovine, kjer mrgoli polno lažij bodisi o deželnem gospodarstvu, bodisi o naših društvenih domovih, o katerih trdijo, da se bodo morali iz cerkvenega ali pa občinskega denarja plačevati. Te tiskovine niso podpisane, zato je kako sodnijsko postopanje nemogoče. Pač pa opozarjamo naše somišljenike, da si raznašalce takih tiskovin ali pa ljudi, ki take lažitrosijo, dobro zapomnijo in sodnijsko preganjajo, oziroma merodajnim krogom naznanijo. Take lumparije objavlja tudi »Slov. Dom«, a ga je vsled posebnih razmer v naši poroti zasledovati prazna in obenem draga stvar, katero so že večkrat naši ljudje bridko na sebi izkusili. Kolikor nam je znano, so že v par krajih liberalci pri občinskih volitvah na tak nesramen način volilce premotili.

+ **Liška železnica in hrvaška vlada.** Uradno glasilo hrvaške vlade objavlja sledečo izjavo: Hrvaška vlada nas je pooblastila izjaviti, da se prične tako zveza z avstrijskimi železnicami kakor tudi železnica v Liki graditi že to jesen, oziroma bodočo spomlad.

+ **Propad »deželnega« gledališča** je tako očividno, da ga nihče ne more utajiti. Zadnjič je kritik uradnega lista konstatiral, da se zbor ne zna salonsko vesti, včeraj pa isti »Narod«, ki nas zaradi naše kritike Govekarjevega delovanja napada, v isti številki pri-bija, da se statisti vedejo tako, »da bi jim pristojala cirkuška glorijska«. Sami sebe pobijate. Res žalostno je, da je iz hrama slovenske dramatike umetno-

sti postal cirkus. In potem se izvestni kulturneži še drznejo »Ljudski oder« napadati!

— **Poslanec dr. Rybař tožen radi razžaljenja časa.** Tržaška okrajna sodnica se je obrnila na zbornico za avtorizacijo nastopati proti poslancu dr. Rybařu radi razžaljenja časti. Avtorizacija je bila podeljena. Tožitelj je pa — slavni tržaški magistrat, oziroma njegovi uradniki, katerim je dr. Rybař zadnjič v deželnem zboru očital, da so sleparili pri ljudskem štetju. Gospodje menda mislo računali na to, da bo zbornica podelila sodniji avtorizacijo. Kajti gospodu poslancu dr. Rybařu bo kaj lahko dokazati, da so magistratni uradniki res sleparili.

— **Avstrijski Lloyd in vojska.** Kakor kažejo konzularni in agencijski raporti, italijansko - turška vojska naš promet med Levanto in Sorio ne ovi. a. Uvoz in izvoz, poštni in pasažirski promet se vršijo povsem normalno.

— **Časnikarska vest.** V Trstu je po tri in polletnem izhajanju prenehal list »Trščanski Lloyd«.

— **30.000 kron za hrvaške dobrodelne namene.** V Zagrebu umrli vladni uradnik Teofil Balički, rojen Poljak, je v svoji oporoki zapustil raznim hrvaškim dobrodelnim institucijam 30.000 kron.

— **Iz sodne službe.** Avskultant Vladimir Golja je prestavljen iz Novega mesta v Krško.

— **Veliko poverenje na Sušaku.** S Sušaka je pobegnil E. Bednař, knjigovodja tovarne koř. Poneveril je 30 tisoč kron.

— **Pomorski častnik izginil.** Herkules Starcich, prvi častnik Lloydovega parnika »Gorizia«, katere komandant je kapitan Robert Huber, je izginil v petek ponoči med vožnjo iz Aleksandrije v Calamato. Pravijo, da je najbrž padel čez krov vsled močnega sunka ladje, kar se na parniku vsled temne noči ni takoj zapazilo.

— **Ustanovitev okrožne sodnije v Pulju.** Deputaciji, ki je bila v tej zadevi pod vodstvom župana dr. Varetona na Dunaju, so tam zagotovili ustanovitev okrožne sodnije v Pulju.

— **Imenovanje.** Cesar je imenoval nadoficiala v Metliki Jakoba Mesarca za višjega pisarniškega predstojnika pri okrožnem sodišču v Celju.

— **Želje poštne oficijantinj.** Te dni se je oglasila v poslanski zbornici deputacija osrednjega društva poštne oficijantinj ter posredovala pri voditeljih raznih strank, da naj bi se pri posvetovanju o zakonski predlogi službene pragmatike uveljavila popolna enakopravnost poštne oficijantinj z njihovimi moškimi tovariši.

— **Vojaška posadka v Vipavi.** Vojaški list »Vedette« prinaša: V trgu Vipava se v kratkem stalno naseli habsbrenski regiment, čigar polovica bo v trgu samem, druga polovica v Palah pri Šturijah. V Vipavi bodo čete in konji nastanjeni v graščini in k njej pripadajočih hlevih, v Palah pa v opuščeni tovarni bakra. Tako bo Vipava poleg deželnega glavnega mesta edini kraj na Kranjskem z vojaško posadko.

— **Iz Horjula.** S požrtvovalnostjo domačih župljanov in tujih dobrotnikov so si Horjulci nabavili nove zvonove, katere je vlila znana domača tverka Samassova. V nedeljo ob pol 10. uri dopoldne jih bo pred župno cerkvijo v Horjulu posvetil premilostni gospod prelat in generalni vikar Jan. Flis. Izredna slavnost se vrši ob vsakem vremenu.

NOVA SITUACIJA.

Korespondenca »Zentrum« poroča, da je včerajšnja Gautscheva konferenca pripravila novo situacijo v parlamentu in v vladi. Gautsch hoče sestaviti novo uradniško vlado, v kateri bi imeli Čehi dva resorta. Gautsch zahteva, da naj pristopijo Čehi večini, ki naj bi rešila aktualne vladne predloge.

POIZKUSNA MOBILIZACIJA V SRBIJI.

Na vprašanje starega radikalca Petrovića, je izjavil ministrski predsednik, da se je odredila v štirih občinah drinske divizije poizkusna mobilizacija. Mladoradikalec Drasković je izjavil, da njegova stranka ne zaupa vladi, a da ji glede na zunanji položaj ne bo delala ovir. Skupščina se je odgodela do 23. novembra.

ODSTOP BELGIJSKE VLADE.

»Independence belge« poroča, da bo odstopilo ministrstvo in se sestavi liberalna vlada, ki razpusti parlament.

AMERIŠKE VOJNE LADJE V KINI.

Peking, 18. oktobra. Ameriški konzul v Nankingu poroča, da pade mesto v kratkem v roke vstajem in prosi, naj se odposlje takoj ena vojna ladja v Kina.

Telefonska in brzojavna poročila.

PRIZADEVANJA ZA NOVO DELOVNO VEČINO.

ZBLIŽANJE MED VLADO IN ČEHI. REKONSTRUKCIJA KABINETA?

Dunaj, 19. oktobra. Baron Gautsch se je začel včeraj oficijelno pogajati s Čehi. Pogajanja imajo, kar se tiče vlade, namen, da se delovna večina spriče nezanesljivosti sedanje večine, ki je vsled nesporazumljenj zlasti v nemškem taboru več ali manj razbita, razširi in se preosnuje kabinet. Preosnova bi se imela vršiti v tem smislu, da bi se nekaj sedanjih ministrov, oziroma voditeljev ministrstev izmenjalo z uradniki, ki stojijo parlamentarni strankam blizu, torej se na pravo parlamentarizacijo ne misli, pa tudi ne na oživljenje institucije ministrov krajanov. Voditelji čeških strank so v svoji konferenci z ministrskim predsednikom poročali parlamentarni komisiji češkega kluba, ki bo zopet poročala plenarni seji češkega kluba. Kar se pa tiče Nemcev, so med seboj več ali manj needini. Radikalni, zlasti nemškočeški poslanci, so zoper osnovo nove delovne večine s sodelovanjem Čehov in rekonstrukcijo in so na vlado jako nejevoljni, češ, da se boje novega »počesenja« prave. Nasprotno pa nemškoimoravski in alpski poslanci povdarjajo, da brez sodelovanja Čehov ni misliti, da bi se mogel delovni program parlamenta izvršiti. Rezultat pogajanj se bo izvedel šele v teku prihodnjega tedna. Danes se vse parlamentarne stranke pečajo s konferenco barona Gautscha s češkimi voditelji, definitivnega pa seveda ni še noben klub ničesar sklenil. Z Nemci bo začel baron Gautsch te dni konferirati, da jim pojasni svoje namere in izve, kakšno stališče zavzemajo oni.

Praga, 19. oktobra. Vsi češki listi se pečajo s konferenco barona Gautscha s češkimi voditelji. Listi so mnenja, da so češki poslanci pripravljeni Gautscheve pogoje sprejeti, ker upajo, da bosta dva češka uradnika postala ministra. Kar se tiče delovnega programa, ki bi ga imela nova delovna večina izvršiti, trdijo listi, da je brambna reforma izvzeta, ker spriče negotovosti, kakšna usoda jo doleti na Ogrskem, sploh še dolgo ne bo aktualna, pač pa polaga ministrski predsednik glavno važnost na to, da se reši proračun in sklene finančna reforma.

Dunaj, 19. oktobra. Danes se je zbrala nemškonacionalna zveza, da se posvetuje o nameravani rekonstrukciji kabineta. Mnogo poslancev je dalo duška svoji nejevolji, da se je začel baron Gautsch pogajati s Čehi, ne da bi bil o tem preje obvestil Nemce in se sporazumel z njimi. Po seji je konferiral z Gautschem dr. Sylvester.

Dunaj, 19. oktobra. Danes je sklicala sejo parlamentarna komisija češkega kluba, vršile so se tudi seje posameznih čeških strankarskih klubov. Popoldne se zbere plenum češkega kluba, da se posvetuje o propozicijah barona Gautscha in zavzame svoje stališče. Češki klub bo barona Gautscha o svojih sklepih obvestil že jutri.

ZBORNICA.

Dunaj, 19. oktobra. Danes se je izvršilo prvo branje reforme poslovnika. Govorila sta generalna govornika Seitz in Hummer. Jutri pride na vrsto prvo branje laške fakultetne predloge.

ZOPET POIZKUŠEN ATENTAT NA TAFTA.

New York, 19. oktobra. Predsednik Združenih držav, Viljem Taft, ki potuje po deželi, je zopet komaj ubežal atentatu. Vlakovodja Taftovega vlaka je namreč, ko je bil vlak v največjem diru, zapazil, da se je eno kolo od lokomotive že čisto od osi snelo. Mož je hitro začel vlak zavirati in se mu je posrečilo ga ustaviti, predno se je zgodila nesreča. Taft je vlak nato zapustil.

NAPREDEK REVOLUCIONARJEV NA KITAJSKEM.

Peking, 19. oktobra. Revolucionarji so zavzeli Nanking in razorožili vladne vojske. Polastili so se nadalje s pomočjo poveljnika vladnih čet, ki se jim je pridružil, tudi mesta Kiukiang. V Pekingu vlada sicer mir, toda dinastija se boji, da napadejo bande tudi glavno mesto. Dvor stražijo oddelki s 40 strojnimi puškami.

RUDNIŠKA NESREČA NA FRANCO-SKEM.

St. Etienne, 19. oktobra. V nekem rovu tukaj se nahajajočih rudnikov so se vneli plini. Eksplozija je rov zasula. Dozdaj so potegnili iz rova 16 trupel, med njimi enega inženirja, 30 onesveščenih in več ali manj poškodovanih delavcev so pa prenesli v bolnišnico. Boje se, da je število mrtvih še večje.

REKORD AVIATIKA BIERA.

Jožefovo na Češkem, 19. okt. Nadporočnik Bier se je s svojim zrakoplo-

vom v viharju vzdignil 2400 metrov visoko.

PRED DRŽAVNIM PREOBROTOM V CARIGRADU?

Solun, 19. oktobra. Tukaj se govori, da se vojaška stranka namerava popolnoma ločiti od mladoturškega odbora za »edinost in napredek«. Vojaška stranka hoče sedanjo vlado strmoglaviti, razpustiti zbornico in izdati proklamacijo, vzdržujoč vojaško dik'taturo, dokler se osnuje druga vlada, ki bo uživala zaupanje ljudstva in bo znala uspešno braniti interese dežele. Baje se že vrše priprave za preobrat, ki da se bo v prihodnjih dneh izvršil. Vse ljudstvo je prepričano, da so mladoturki Tripolis Lahom prodali, da pa zdaj ljudstvo zoper Italijo sčuvajo, da bi svoje izdajstvo zakrili. Da so mladoturki krivi izgube Tripolisa, se razvidi tudi iz tega, ker se parlament ni upal izreči nezaupnice bivšemu velikemu vezirju Haki-paši, ki je za okupacijo Tripolisa vedel, a ni nič za obrambo dežele storil.

700 LAHOV PADLO?

Carigrad, 19. oktobra. »Ikdam« poroča, da so Turki pri Tripolisu Lahe zopet napadli. Lah so izgubili 700 mož. — Vest še ni potrjena.

LAHI SE PRIPRAVLJAJO.

Rim, 19. oktobra. »Messaggero« poroča, da bodo te dni spuščeni v morje štirje torpedolovci, ladji poizvedovalki »Bixio« in »Marsala« in ladja »Quarto«.

20.000 LAŠKIH VOJAKOV KORAKA V NOTRANJOST TRIPOLISA.

Malta, 19. oktobra. Poročila iz Tripolisa pravijo, da so dobili turški vojski nalog, naj se z Lahi ne spustijo v nobeno večjo bitko, pač pa naj začno guerillavojsko, da Lahe utrudijo. 17. t. m. so Lah začeli prodirati v notranjost dežele proti gorovju Gebel. Pred četami jezdi kavalerija. Število moštva, ki koraka proti Gebelu, znaša baje okoli 20.000 mož.

LAŠKA BLAMAŽA V BENGAZIJU.

London, 19. oktobra. O operacijah laškega brodovja pred Bengazijem ni od laške strani nobenih poročil. Ve se pa, da Lah mest ob cirenejski obali zaradi trdovratnega odpora Turkov in domačinov še zdaj niso mogli zavzeti, ampak so bili tepeni. General Caneva je odposlal v Cirenajko vojaško ekspedicijo pod poveljstvom generala Bricola, o kateri pa še ni vesti, je li že prispel tja.

LAŠKO BRODOVJE KRIŽARI OKOLI RODOSA.

Carigrad, 19. oktobra. Laško brodovje križari okoli otoka Rodos.

ZMAGE VLADINOVCEV NA LAŠKEM SOCIALISTIČNEM KONGRESU.

Modena, 19. oktobra. Pri glasovanju o dnevnem redu glede sodelovanja z vlado in tripoliški ekspedicije na soc. demokratskem kongresu, so zmagali reformisti, ki so za sodelovanje z vlado in odobravanje tripoliški rop«.

Mohorjani — Slovenska Straža' Vas klíte! Pri sprejemu Mohorjevih knjig darnj vsak večj! ali manjši znesek Slovenske Straži!

Ljubljanske novice.

DOPOLNILNA VOLITEV V DEŽELNI ZBOR.

Ljubljansko vodstvo S. L. S. je soglasno sklenilo priporočiti ljubljanskim zaupnikom, da bodi kandidat S. L. S. za deželni zbor, gospod

ANTON ROJINA,

mizarski mojster in hišni posestnik v Ljubljani.

Ij »Ljudski oder« igra veseloigro »Učenjak-ar«, v nedeljo, 22. t. m. ob pol 8. uri zvečer. To je prva veseloigra, ki jo uprizori »Ljudski oder«. O resnem stremljenju vodstva priča že to dejstvo, da se je izbrala za prvo veseloigro ta klasično-lepa, vseskozi uglajena igra našega vrliga pisatelja Fr. Detele. Cene na vseh galerijskih sedežih so skoro za polovico znižane, tako da stane najcenejši sedež 35 krajcarjev. Predprodaja vstopnic v Katoliški bukvarni od pol 8. ure zjutraj do 7. ure zvečer.

Ij Nenadna smrt. Pred nekaj dnevi je bil na nekem kozolcu najden 61letni berač Franc Zalokar iz Most mrtve. Vzrok smrti je menda kap, ki je nastopila radi preobilo zavžitega žganja.

Ij Umrli so v Ljubljani: Fran Ver-tačnik, delavec, 37 let. — Jakob Dragan, bivši urar, 37 let. — Milan Zenko, gostilničarjev sin, poldrugo leto. — Ana Lužar, žena c. kr. finančnega komisarja, 41 let. — Anton Velepčič, vrtnar, 71 let.

Ij Slaboumen ušel. Ko je danes zjutraj pripeljal vpokojeni čuvaj Franc Mojun iz Zidanega mosta slaboumnega Vosnerja Rečner v deželno bolnišnico, mu je le-ta ušel proti Šiški. Navedeni je precej velik, močan ter nosi rjav klobuk.

Ij Nekaj izrednega — štrajk v uredništvu in nasledki pred sodiščem. Nedavno je bil pri »Jutru« štrajk. Uredniki so štiri dni štrajkali, ker niso dobili plačila. V teh težkih časih je »Jutro« zadel tudi udarec, da je izgubilo Franjo Pirca, ki je Plutu v času, ko je »Jutro« imelo v mislih samo »korupcijo deželnega odbora«, pisal, »da če vidi tako korupcijo, kot je pod njegovim uredništvom« ne more več sodelovati. Danes dopoldne so se vršili pred okrajnim sodiščem v tej zadevi silno zabavni prizori, polni komične dramatike, ki bi gotovo še bolj učinkovala, če bi jo hoteli glavni osebni ob priliki v korist penzijskega fonda »Jutra« ponavljati na kakem odru. Znani časnikar Franjo Pirc, toži »lastnika« »Jutra«, Milana Pluta za plačilo 655 K. Kar je pri vsej stvari najbolj komično, je to, da hoče Pirc dobiti nekaj tam, kjer ni nič vzeti in niti dr. Tavčar noče več podpisati menic gospodu Plutu. Niti toženec, niti tožitelj ni pripeljal seboj advokata. Zastopala sta se kar sama. Vseda sta se na prostore, kjer navadno sede advokati in razložila po mizah »akte«. Posebno Pirc se je obnašal kot rojen advokat, ki ima sodnijsko postopanje v malem prstu. Pred seboj je razprostrl celo kopo papirjev in se zamislil v »študij«. Potem pa je pogledal okoli sebe, kakor človek, ki ima tožene stotake že v žepu in v tonu, ki je mnogo obetal, je vprašal: »Ali naj pričnem?« In po primerni pavzi, v kateri naj bi se občinstvo oddahnilo od začudenja in pričakovanja, je pričel utemeljevati tožbo:

Dne 1. majnika 1911 je sklenil Pirc s Plutom službeno pogodbo, glasom katere je bil nastavljen kot član uredništva »Jutra«, čigar lastnik in glavni urednik je bil takrat toženec. Poverilo se mu je samostojno vodstvo listove podružnice v Šiški. Dogovorjena je bila mesečna plača 140 K in povrnitev morebitnih izdatkov ter obojestranska šestmesečna odpoved. Vendar si je pa Pirc izgovoril pravico, da lahko takoj prekine službeno razmerje v slučaju, da Plut nekorektno ž njim postopa. Plut je tekom tega razmerja s Pircem opetovano nekorektno postopal, tako da je bil Pirc prisiljen dne 1. julija Plutu službo odpovedati. Nekaj dni potem je Plut Pirca pregovoril, da je svoj 1. julija podano izjavo preklcal, vendar si je pa izrečno pridržal pravico, da sme v slučaju, da bi se vnovič primerila kaka nekorektnost, službo takoj zapustiti in zahtevati odpravnino v znesku 6mesečne plače. Plut je na to pristal in izjavil, da je s tem zadovoljen. Sredi avgusta pa je Plut napram Pircu zopet zakrivil nekorektnost, kar je prisililo Pirca, da je v smislu omenjenega dogovora takoj pretrgal službeno razmerje. Vsled intervencije M. Čimermana je Pirc ob priliki občinskih volitev v Šiški zopet ponudil Plutu več člankov za »Jutro«. Plut je članke sprejemal do 18. septembra in jih v »Jutru« priobčeval. Dne 19. septembra pa je Plut izjavil, da priobčuje Pirčeve nadaljne članke le tedaj, če se Pirc odpove vsaki pravici do honorarja, česar Pirc seveda ni mogel storiti. Pirc je ponudil Plutu poravnavo pod jako konciliantnimi pogoji, ker pa o tej Plut ni hotel ničesar slišati, zato je bil prisiljen k tožbi. Glasom dogovora s Plutom ima pravico zahtevati odpravnino v znesku 6mesečne plače po 140 K, zdravniške in druge stroške v znesku 15 K. Na račun te vsote je prejel Pirc 200 K, tako, da mu ima Plut še plačati 655 K.

Pirc je Plutu naštel 11 nekorektnosti. Ena najhujših je bila ta, da je postal iz Šiške »Jutru« članek in dve notici, pa so v uredništvu vse pravili v par stavkov. Sodnik: »Za to bo pa treba zaslusiti strokovnjaka, ich versteh' mich nicht auf diese Schreibweise«, Pirc: »Ko je vlada hotela zaseči »Jutro«, so hoteli gospodje uiti kar čez noč preko meje, jaz kot odgovorni urednik, pa naj bi šel v snehamro. Ali je to korektno?« — Dolga pavza. Zanimiv prepis se je vnel med Plutom in Pircem o tem, kdaj je Pirc službo odpovedal. Pirc: »16. avgusta je bilo v »Jutru«, da sem prekinil zveze z »Jutrom«. Plut: »To ni merodajno«. Pirc: »Vzamem na znanje, da ni merodajno kar »Jutro« piše«. Plut: »Ali mislite, da je »Jutro«

Revolucija na Kitajskem.

1. Redno kitajsko vojaštvo po evropskem vzorcu. 2. — Kitajski domobranec. — 3. Uporniki.

za to, da prinaša Vaše izjave. Pirc: »Zakaj pa?« . . . Sodnik: »Nur keine Aufregung. Mene take malenkosti ne zanimajo, saj jaz nisem.« Jutro. Pirc je nadalje očital Plutu nekorektnosti pri upravljanju, da je pri obeh nasprotnih si liberalnih strujah v Šiški iskal, »zaslombe, to je denarja«, da je rekel, »ko je Zalar Pircove notice strigel: »Jaz bi že kaj rekel Zalarju, pa se ga bojim, ker sem mu preveč dolžan.« »Splohe, je končal Pirc, »smo vsi dolgovne delali, vsi smo zadolženi, ker nas Plut ni plačal, dasi je imel denar«. Obravnava se je prelozila in se bo nadaljevala 7. novembra ob pol 4. uri popoldne. Za tokrat je Pirc obljubil »nova razkritja«.

Ij šentjakobska cerkev in »Slovenski Narod«. Pri sv. Jakobu se skriva neki histerični človek, ki nima drugega opravka, kakor da stika kot cerkvena miš po vseh cerkvenih kotih in na gotove obroke g. župnika Barleta ali v »Zarji« ali v »Jutru« ali pa v »Narodu« ogloje. Posebno so mu na srcu cerkveni in župnijski uslužbenci in njih plače. Dotični prismuknjeneц jih slika tako, kakor bi vladala pri nas kitajska lakota in bi živeli od samih kopriv. Rečemo le to: ko bi vsi ljubljanski liberalci svoje uslužbence tako plačali in z njimi tako ravnali, kakor g. Barle, bi za uslužbence ne bilo slabo. Včerajšnji »Narod« govori zopet o »umazanosti in zapuščenosti šentjakobske cerkve«. Poglejmo! Letos se je cerkev znotraj in zunaj vsa prenovila; vsi oltarji so dobili novo lice. Okvirji na novo pozlačeni, slike umite. Zlasti krasna sta zadnja dva oltarja: Kristus na križu in žalska Mati božja. Delo, pozlačenje in slikanje je res mojstrsko izvršil podobar in pozlatař Götzl. Cerkev napravi krasen, veličasten vtis. Tujci in domačini so polni hvale, samo »Narodov« lažnik obrekuje. Nekaj posebnega pa je, kar se v tej pozni jeseni ne vidi že v nobeni ljubljanski cerkvi: ob nedeljah in praznikih polno cvetja na velikem oltarju in tudi stranskih. Vsa čast roki, ki zbira cvetice Bogu v čast! Tudi na zunaj se je mnogo popravilo. Podpornike okrog presbiterija in stene, na katerih je odpadal omet, je popravil stavbeni mojster Ogrin. Bilo je veliko dela, zlasti z odrom, zaradi višave. Streha se je vsa poravnala in vrhna korita (opeka) podzidala. To delo je izvršil stavbeni mojster Martin Sušnik. — Tudi cerkvena sv. Florijana se zunaj popravlja. Vse to delo, ki stane tisočake, je izvršil g. župnik Janko Barle, ne da bi bili farani vinarja plačali. Gospod župnik pa ima lahko veselo zavest, da ga vsa fara spoštuje in se ga povsod oklepa. Njegova neumorna vna in delo v dušnem pastirstvu je pa itak znano. Napadi liberalnih listov na g. župnika samo pričajo, da je mož na svojem mestu. — Prican.

Ij Ljudsko šolstvo. Ljubljanski mestni šolski svet je imenoval bivšo suplentinjo na ljudski šoli v Spodnji Šiški Elzo pl. Lukanc za provizorično učiteljico na novoustanovljeni vzporednici osmega razreda dekliške šole pri sv. Jakobu v Ljubljani.

Ij Zgubila je ga. Marija Jernejec legitimacijo s sliko na južnem kolo-dvoru. Kdor bi jo našel, naj jo odda na stražnici.

Ij Išče službo! Abiturient bi rad dobil kako službo, da bi se za nekaj časa mogel preživeti. — Bivši posojilniški poduradnik prosi za službo. Gre tudi na deželo. — Iurist prosi za primere pisarniški zaslužek. — Blagohotne ponudbe na uradništvu »Slovenca«.

Ij Instrukcij išče višjegimnazijec. Priporočamo ga! Več pove uredništvo »Slovenca«.

Štajerske novice.

š Javni shod v Trbovljah se vrši v nedeljo dne 22. t. m. po večernicah v Društvenem domu. Poročal bo dr. B. Benkovič.

š Župnijsko sv. Ožbalta v Dravski dolini je dobil tamkajšnji provizor č. g. Vinko Lorenčič.

š Umrla je pri Sv. Tomažu pri Ormožu mati g. Frančiška Ostrca, kaplana v Križevkih. Pogreb se vrši v petek ob 8. uri zjutraj.

š Dvoboj med Südmarkovci. Kakor znano je bil neoprotestant »veleposestnik« Karl Fraiss odpuščen od Südmarke, ker je gojil preveliko ljubezen do njenih tisočakov. Njegov naslednik v št. Ilju, potovalni učitelj Hoyer, je Fraissa ostro prijel, ga denunciral pri vodstvu in nasledek je bil ba-je — dvoboj. Hoyer hodi s prezezanim obrazom okrog, še bolj pa je ba-je zasekan Fraiss. Vsa zadeva je sicer še v temi, a gotovo se bo te dni izvedelo za podrobnosti.

š Prijet vlomilec. V Mariboru so aretovali zaradi tatvine 33letnega monterja Antona Heinischa iz Beljaka, pri katerem so našli med drugimi ukradenimi stvarmi tudi zlat prstan z gravirano letnico 1860—1910. Dognalo se je, da je prstan lastnina baronice Rechbach, ki stanuje v Mariboru, in da ji ni bil samo ukraden poročni prstan umrlega soproga, temveč tudi nek drug dragocen kinč, ki ga je imela spravljena v neki šatulji.

š Velika tatvina. Pri baronici Rechbach v Mariboru je ukradel nek monter Anton Heinisch, rodom iz Beljaka, mnogo dragocenosti, in sicer več debelih zlatih prstanov, zlato beneško verižico, velik zlat podstavek za fotografije, dva zlata naočnika in mnogo drugih zlatih reči. Ukradel je Heinisch tudi več starinskih reči velike vrednosti. Ne ve se, ali je Heinisch ukradene reči že prodal ali je je kje skril. Tatvina se je izvršila začetkom septembra t. l.

š Pretep med fanti. Pri ponočevanju so se v Stanetincih stepli fantje. Anton Veršič je dobil z nožem tako močen sunek v desno stran, da je vsled pretezane žile izkrmavel in čez četrt ure izdahnul. Franc Kovačič in Peter Jakopič sta dobila globoke rane. Pred tepežem so se fantje napili v gostilni — žganja.

š Kako se je glasoviti cerkveni ro-par sam izdal. Pavel Weber, rojen leta 1871 pri Sv. Krištofu nad Laškimi se je v svojem življenju vedno najraje pečal z ropanjem po cerkvah. Že od svoje mladosti je radi tega sedel večidel v ječah. Tudi sedaj se nahaja v Gradcu v ječi. Od tam je pisal svoji sestri, ki stanuje v Mariboru v Koroški ulici, pismo, v katerem jo prosi, naj bo tako dobra in naj presadi grm laškega grozdja ali ribezlja iz vrta, ki ga ima ona v najemu na njen lastni vrt. Ker pa se v ječah navadno zanimajo za skrivnosti, ki jih poročajo taki tički svojim domačim, je tudi to Weberjevo pismo napotilo policijo, da je pogledala, kako bo Weberjeva sestra ribezljov grm presajala. In res se je to opazovanje polici-je splačalo. Pod grmom v zemlji se je našlo mnogo cerkvenih dragocenosti. In sicer so izkopali: 1 srebrni kelih, ki je bil pozlačen, z gotskim pokrivalom. Nadalje se je našla lepa, srebrna zelo pozlačena monširanca, 9 drugih zlom-

ljenili, dva pozlačena okvirja in še več drugih zlatih in srebrnih cerkvenih reči. Vrednost vseh teh reči znaša več tisoč kron. Poizvedovanja bodo dognala, odkod so vse te ukradene reči. Weber ni stalno stanoval pri svoji sestri v Mariboru, ampak se je vedno okrog potepal.

š Umor v Lipnici. Dne 16. t. m. so našli v Lipnici v bližini vile Marx delavca Karela Renharda umorjenega. Kot umora sumljivega so zaprli delavca Franceta Sebernegga, ki je že pred letom umorjenca napadel v neki gostilni s stolom ter bil vsled tega tudi dalje časa zaprt. Sebernegg tudi nima nobenega alibi dokaza, kje je bil usodepolno noč. Aretovan je bil tudi kot osumljenec krojaški pomočnik Marau-le. Umorjenec, ki je bil zadavljen, bi se moral v kratkem poročiti z neko delavko ter je imel na večer pred umorom pri sebi še denar in srebrno uro, česar pa pozneje niso več našli pri njem.

Koroške novice.

k Poroka. Dne 17. t. m. se je poročil na Brezjah g. dr. Val. Rožič, uradnik Mohorjeve družbe v Celovcu, z gđ. A. Hafnerjevo, trgovčovo hčerko iz Zelenikov. Poročil ju je g. kaplan Hribar iz Štajerske. Novoporočencema kliče-mo: Na mnoga srečna leta!

k Sinčaves. Dne 15. t. m. je imel tukajšnji »Südmarkgau« zborovanje delegatov, na katerem so poročali odposlanci posameznih podružnic o narodnem posameznem stanju posameznih krajev. Navzoča sta bila tudi pivovar-nar Nagele iz Velikovca ter predsednik »Ostgau-a«, dravograški nadučitelj Vo-glar. Sklenili so za velikovski, pliberški in kapelški okraj ustanoviti posebno Südmarkino okrožje. — Slovenci, ustanovimo povsod podružnice »Slov. Straže« ter zasledujmo nasprotno nemško delo!

k Primankljaj rokodelske razstave v Celovcu. Koroška rokodelska razstava, ki se je priredila letošnje poletje v Celovcu, izkazuje 40.000 K primanjklja-ja. Namesto da bi se še pred razstavo garancijski fond v ta namen skupaj nabral, pa si sedaj prireditelji glave ubijajo, s čim bi ta velik deficit pokrili. Koroška trgovska zbornica bo prispevala s 5000 K. Veliko rokodelcev bo moralo na svoje tirjatve več časa čaka-ti.

Pri tuberkulozi se mora prav posebno paziti na splošni počutek bolni-ka. Ako isti trpi na pomanjkanju sla-sti, je prva dolžnost to pomanjkanje odpraviti. Zavživati mora vsled tega neprijetno dišeča zdravila in hrano in tako mu začne prihajati iz ust in zob neprijeten duh. Da se pa ta neprijeten duh odpravi, je najboljšo sredstvo za čiščenje zob in ust **zobna krema in usta-na voda »Kalodont«**, ki se dobiva povsod.

Zobna krema

KALODONT
Usna voda

ŽIMA

morska trava, peresa za pohištvo kakor tudi vsi tozadevni predmeti se dobe pri Štefanu Nagy, trgovina z železnino, Ljubljana Vodnikov trg, šte. 5. 2821

Plahete za vozove

pokrivala za komate in odeje, platno za jadra na meter najceneje pri Štefanu Nagy, trgovina z železnino, Ljubljana, Vodnikov trg šte. 5. 2822

TRZNE CENE

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 19. oktobra.

Pšenica za oktober 1911	120
Pšenica za april 1912	121
Rž za oktober 1911	103
Rž za april 1912	105
Oves za oktober 1911	95
Oves za april 1912	87
Koruza za maj 1912	87

Efektiv trdno.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, sred. zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah
18	9. zveč.	746.3	5.5	brezvetr	jasno	
18	7. zjut.	44.7	1.0	sl. jug	megla	0.0
18	2. pop.	41.5	11.8	brezvetr	jasno	

Srednja včerašnja temp. 7.5° norm. 10.1°

3154

Globoko potrli javljamo vsem so-rodnikom, prijateljem in znancem pre-tužno vest, da je Bogu Vsemogočnemu dopadlo poklicati k Sebi našo nepo-zabno soprogo, mater, sestro, ozir. teto, gospo

Ano Lužar, roj. Vardjan

ki je danes ponoči ob pol 1. uri po dolgi, mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti za umirajoče v 41. letu starosti mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne rajnice se vrši v petek, dne 20. oktobra ob 1/4.5. uro popoldne iz hiše žalosti Turjaški trg št. 8 na pokopališče k Sv. Križu, kjer se zemski ostanki položijo k večnemu počitku.

Sv. zadušne maše se bodo brale v stolni cerkvi v Ljubljani.

Bodi dragi pokojnici ohranjen blag spomin.

Ljubljana, 19. oktobra 1911.

Ignacij Lužar, c. kr. finančne straže komisar, sopro. Frida, Silvo, otroka.

Trgovsko bolnišnico in podporno društvo v Ljubljani.

št. 1122.

3148

Vabilo.

Prihodnjo nedeljo, t. j. 22. oktobra 1911 ob 10. uri popoldne se bo v domači kapeli zavetišča usmiljenih sester (Leoninum) v Vodmatu

kot cerkvena obletnica našega društva v smislu pravil brala

sveta maša

Podpisano ravnateljstvo se usoja, najljudneje povabiti k tej maši vse gos-pode častne, podporne in prave člane ter vse dobrotnike in prijatelje društva.

Ravnateljstvo trgovskega bolniškega in podpornega društva v Ljubljani, 19. oktobra 1911.

Alojzij Lilleg
ravnatelj.

Ivan Volk
tajnik.

Zaklani prašiči

Prvovrstna, stara agentura v Južnih Tirolah s prima referen-cami in izbornimi zvezami želi zastopati solidne in trgovine sposobne trgovce z zaklani prašiči in prosi, da se prijazne navedbe naslovov pošiljajo pod šifro „Strogo rečno“ na upra-vo tega lista. 3150 a

3149

Vsem prijateljem in znancem javljamo žalostno vest, da je moj soprog, oziroma oče, stari oče, gospodar

Miko Zupanič

po kratki in mučni bolezni, previden s svetimi zakramenti za umirajoče mirno v Go-spodu zaspal.

Svete maše zadušnice se bodo čitale v cerkvi sv. Vida v Gribljah in v župni cerkvi v Podzemlju.

Griblje, dne 16. oktobra 1911.

Za žalujočo rodbino:

Katarina Zupanič, soproga.

K30000

Razpis „CERES” - nagrad

Da tudi tam vpeljemo jedilno mast „CERES“, kjer se ista vsled stare navade in neutemeljenih predsodkov še ne uporablja, obrnemo se s prošnjo na vse one, ki so iz prepričanja in praktičnih izkušenj naši stalni odjemalci, da nam blagovole odgovorijo na sledeča vprašanja:

1. Kaj je povzročilo, da ste pričeli uporabljati jedilno mast „CERES“? 2. Katere vrline poseduje ta mast napram drugim jedilnim mastem? 3. Vsled kakih koristi vam je ta mast nenadomestljiva? 4. S čim prepričate Vaše znance o teh koristih?

Za dobre odgovore na ta vprašanja razpišemo sledeča darila, katera se bodo izrečala:

1 darilo od K 1000 = K 1000	20 daril po K 100 = K 2000
10 daril po K 200 = K 2000	1000 daril po K 20 = K 20000
Skupaj . . . . . K 3000	K 22000

Za pošiljatelj takih odgovorov, ki se po obliki in vsebini posebno odlikujejo, razpišemo sledeče nagrade, ki se bodo razdelile:

1 nagrada od K 1000 = K 1000	5 nagrad po K 200 = K 1000
2 nagradi po K 500 = K 1000	20 nagrad po K 100 = K 2000
K 2000	K 3000

Posebno razsodišče, kojega sestavo bomo svoječasno v časopisu objavili, bo odločilo, kateri odgovori da se prepuste k izžrebanju **K 30.000** daril v skupnem znesku K 25.000 in med katere pošiljatelje, da se bo razdelilo gornjih 28 nagrad v znesku od K 5000.

Tega razpisa se lahko udeleže vsi tisti, ki vpošljejo dobre odgovore na gornja 4 vprašanja najdalje do 15. listopada 1911 in se s tem izkažejo, da uporabljajo našo jedilno mast „Ceres“, da priložijo najmanj 5 ovitkov (od zavojev po 1/2 kg ali od kock po 1/2 kg). Za vsakih nadaljnih 5 ovitkov dobi pošiljatelj dobrih odgovorov po eno nadaljnjo številko srečke, tako da ima pri žrebanju dvojni, oziroma večkratni up na dobiček.

Žrebanje se vrši dne 20. grudnia 1911 ob 10. uri predpoldne v po § 88 notarskega reda zahtevani navzočnosti c. kr. notarja dr. viteza pl. H. Kopetza, v njegovi pisarni v Ustju ob Labi. Dobitki se bodo izplačali dobiteljem takoj v gotovini brez odbitka. Imenik vseh dobiteljev se bo tiskal in se na zahtevo dopošlje.

JURIJ SCHICHT d. d., „Tekma za nagrade“, Ustje ob Labi (Russig), Češko.

Po svetu.

Newyorški davkoplačevalci. Da bi ne bilo treba v New Yorku občinskega dolga zvišati, se je sklenilo, davke nekaterim bogatašem posebej zvišati. — Znani Andrew Carnegie, ki je vzor davkoplačevalca, je plačeval sedaj 25 milijonov frankov, sedaj se mu je pa davek zvišal na 50 milijonov frankov. Poleg tega pa mora Carnegie plačevati še 1.250.000 frankov posebnega davka. Tudi Russel Sage, ki je dosedaj plačeval 25 milijonov frankov, bo moral v bodoče isto svoto kot Carnegie plačevati. Na tak način so se zvišali mestni dohodki za 100 odstotkov. V New Yorku se nahaja sedaj 180 davkoplačevalcev, ki plačujejo nad milijon frankov davka.

Svetovna žetev pšenice leta 1912. Mednarodni poljedelski zavod v Rimu priobčuje ravno kar poročilo o stanju žita v tekočem letu. Leta 1911 se je pridelalo v deželah, ki producirajo štiri petine vse pšenice, 829.782.823 stotov pšenice. To je okrog 4 milijone več kot minolo leto. Samo Italija je pridelala 12 milijonov več. Napredovali so tudi na Španskem, Angleškem in Ogrskem.

Komičen lov za zrakoplovko. Minolo nedeljo se je doigral na Long-Islandu pri New Yorku zanimiv slučaj, ki kaže o verski prenapetosti nekaterih anglikanskih sekt jasno sliko. Mis Ma-

thilde Moisant, sestra znanega I. B. Moisant, ki je minolo leto preletel rokavski zaliv in se pozneje na Angleškem ubil, je podvzela na imenovanem kraju polet. Še pred poletom je došel šerif, ki jej je polet prepovedal radi nedelje in ji zagrozil, da jo aretirajo, če ga ne uboga. »No, pa me dajte!« mu zabrusi mlada aviatičarka in mu pred nosom odleiti v zrak. Seveda ji je takoj sledil šerif v avtomobilu. Ko je srečno prispela na bratovo letišče in se srečno izkrcala, sta jo oba z bratom odkurila v avtomobilu. Že sta bila na meji, kar ju dohiti in ustavi šerif s svojimi uradniki. Ko ju je hotel aretirati pa zahteva brat mlade begunke zaporno povelje. Ker pa le-tega ni imel, ga brat, seveda ne preveč mehko prime in posadi na trdo cesto. Sodnik ves jezen se pelje do prve policijske postaje, da bi mu izstavili zaporno povelje. Toda tudi tukaj jo je slično skupil kot na cesti. Po kratkem prerakanju ga policijski načelnik, ki ni videl dovolj povišja za šerifovo postopanje, postavi pred vrata. Mlada aviatičarka pa bo odslej imela ob nedeljah mir pred sitnim šerifom in bo lahko svobodno frčala po zraku blažene Amerike.

: Naročajte „Slovenca“ .:

Oglejte si! veliko zalogo koles z originalno znamko

„PUCH 1911“

pri Fr. Čudnu trgovcu v Ljubljani

Prešernova ulica, samo nasproti frančiškanske cerkve. Raznih znamk kolesa od 110 K naprej vedno v zalogi. Zaloga šivalnih strojev: Singer, Ringschiff. Pouk za strojno vezenje gratis.

Edino zastopstvo za Kranjsko!

Cenik zastonj, poštne prosto. — Ceniki zastonj, poštne prosto.

913

OREHE

v vsaki množini kupuje po solidnih cenah

IV. A. HARTMANN nasl. A. Tomažič v Ljubljani, Marije Terezije cesta.

3087 20

Tvrdba oddaja najboljšo vrsto KROMPIR zdrav in brezhiben v vsaki množini tudi cele vagone po prav solidni nizki ceni!

Vsaki petek se dobe po čudovito nizkih cenah **RIBE** iz severnega morja in iz Adrije pri **A. Stacul, Ljubljana**

3141

V založbi **C. LEUCHS & Co. Nürnberg** izide nov

NASLOVNIK

Štajerske, Koroške in Kranjske

11. izdaja,

ki vsebuje naslove protokoliranih in neprotokoliranih trgovcev, tvorničarjev, obrtnikov, rokodelcev, posestnikov, zdravnikov, lekarnarjev, odvetnikov, notarjev, hotelov, gostilničarjev, zdravilišč, kopališč, bolnic, državnih in občinskih oblasti, šol, samostanov, družb, srenj in društev za industrijo, poljedelstvo, trgovino in obrt vseh mest in najmanjših občin po okrajnih glavarstvih, krajih in strokah urejenih, z navedbo sodnijskih okrajev, poštah, brzojavnih in železniških postaj, seznamek krajev, strok, in dobavilišč.

Subskripcijska cena 25 kron.

Najnovejši in najpopolnejši specialni naslovnik te kronovine.

Na vsak način **deželni naslovnik**, ker znate ceniti kot izkušeni trgovec vrednost dobrega in popolnega naslovnika. Za zvišanje, razpečavanje in razširjenje prodaje, kakor tudi za izsleditev novih virov se vedno izplača **dober in nov naslovni material**. — **Zahtevajte prospekt in vpraševalno polo, da zabeležimo Vašo tvrdko:**

C. LEUCHS & Co., Nürnberg

(Imejtelja: komerčni svetnik Viljem Leuchs in Jurij Leuchs.)

Največja zaloga naslovnikov vseh dežela na svetu. — Ustanovljena leta 1794.

Naš sootrudnik g. M. Antretter se nahaja sedaj v hotelu „pri Slonu“.

Najstarejša delavnica za nove vozove in popravila

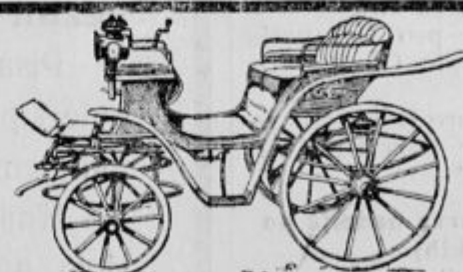
I. BAN, Ljubljana

se je preselila z Dunajske ceste šte. 31 na

Poljansko cesto v prejšnjo tovarno vžigalic, sedaj tovarna strojev.

Delavnica sprejema tudi popravila avtomobilov.

3140

Istotam poseben prostor za shranjenje avtomobilov (garage).

3 popolne obleke

vsebujejo moji 40 metrov dolgi ostanki za 20 kron in sicer: 1 moderna obleka iz listra, 1 prakt. obleka za hišna opravila in 1 krasna polet. obleka. Ostali ostanki so porabni za predpasnike, bluže itd.

12 popolnih srajc

vsebujejo moji 40 metrov dolgi rumburški ostanki tkanine lepo, dobro blago za 22 K. Ostali ostanki so pripravi za najboljše opreme.

Razpošilja se po povzetju.

Prvovrstna tovarniška razpošiljalnica

Josip Frankenstein, Jaromer 92, (Češko).

Od ostankov se ne pošiljajo vzorci. Od vseh drugih predmetov vzorci na željo franco. Vzorci se morajo vrniti.

2851

KATOLIŠKA BUKVARNA V LJUBLJANI

Nagrobnice, za četveroglasni moški zbor, priredil Frančišek Marolt. Cena izvodu v obliki žepne izdaje 2 K 40 vin., posamezni glasovi niso izšli. — Zbirka, katero so naši pevski zbori pri izdaji z veseljem pozdravili, obsega poleg že znanih lepih žalostink, kakor »Blagor mu«, »Jamica tiha«, »Nad zvezdami«, »Človek glej«, »Usliši nas, Gospod« itd. tudi izredno število drugih novejših globoko občutenih in najlepših nagrobnihih spevov domačih in tujih skladateljev. Dalje še Foersterjev »Libera me Domine« in star harmoniziran psalm »Miserere mei Deus«. Oba speva se rabita pri mrtvaških sprevodih.

Vseh napevov je 26; med temi tudi brezdvomno najlepša, najveličastnejša in najresnejša Mendelsohnova nagrobna skladba »Beati mortui«.

Ker bomo praznik Vseh svetnikov in spomin vernih duš kmalu obhajali ter je marsikje lepa in hvalevredna navada, da pojo pevski zbori na pokopališčih popoludne ali pa zvečer na praznik Vseh svetnikov, in s pretresljivim petjem žalostink poživljajo in obujajo spomin na mrtve, je ta pesmarica nagrobnihih napevov istim neobhodno potrebna. Opozarjamo torej posebno naše moške pevske zборе na omenjene nagrobnice.

Dobivajo in naročajo se v »Katoliški Bukvarni« v Ljubljani.

za praznik Vseh vernih duš:

Gruber Jos. Requiem v D-mol za en glas in orgle. Op. 145. Part. 1 K 44 v., glasovi à 30 vin.

Mitterer Ig. Missa pro Defunctis za četveroglasni mešani zbor in orgle. Op. 69 b. Part. 1 K 20 vin., glasovi à 24 vin.

Goller Vinc. Requiem za četveroglasni mešani zbor in orgle. Op. 26. Part. 2 K 64 vin., glasovi à 24 vin.

Witt Fr. Dr. Missa pro Defunctis za en glas in orgle. Op. 42 a. Part. 1 K 20 vin., glasovi à 12 vin.

Gruber Jos. Requiem v C-mol za en glas in orgle. Op. 204. Part. 1 K 20 v., glasovi à 60 vin.

Mitterer Ig. Missa pro Defunctis v e-mol, op. 155, za en glas in orgle. Part. 1 K 20 vin., glasovi à 30 vin.

Marxer P. Requiem op. 2 za četveroglasni mešani zbor in orgle. Part. 1 K 44 vin., glasovi à 24 vin.

Renner Jos. Requiem št. 4 za srednji glas in orgle. Op. 51. Part. 2 K 40 vin., glasovi à 36 vin.

Foerster Ant. Missa pro Defunctis op. 20 za četveroglasni mešani zbor ali za en glas in orgle. Part. in 4 glasovi 2 K, posamezni glasovi à 20 vin.

Hladnik Ig. Requiem op. 52 za en glas in orgle; v spomin pokojnemu p. Ang. Hribarju. Part. 1 K.

Foerster Ant. Missa pro Defunctis za četveroglasni moški zbor. Op. 80. Part. 1 K.

Obersteiner Joh. Requiem Nr. 5 v C za četveroglasni mešani zbor in orgle. Part. 1 K 20 vin., glasovi à 40 vin.

Renner Jos. Requiem št. 2, op. 45, za troglasni mešani zbor (tudi za en glas in orgle). Part. 1 K, glasovi à 24 vin.

Vurnik Mat. Missa pro Defunctis za četveroglasni mešani zbor in orgle. Part. 1 K.

Brunner Ed. Requiem št. 4 za troglasni mešani zbor in orgle. Part. 1 K 20 vin., glasovi à 24 vin.

Laharnar J. Missa pro Defunctis za dva glasova in orgle. Op. 9. Part. 1 K 20 vin.

Hegmann K. Missa pro Defunctis za troglasni moški zbor. Part. 1 K 44 v.

Za zahvalno nedeljo (prva nedelja po Vseh Svetnikih).

Foerster Anton: Te Deum za štiriglasni mešani zbor (tudi za en glas) z orglami op. 58 po motivih Haydnove zahvalnice. Part. 50 v.

Sattner P. Hugolin: Te Deum za štiriglasni mešani zbor in orgle. Part. 1 K 60 v, glasovi po 10 v.

Picka Fr.: Te Deum za 4glasni mešani zbor in orgle op. 35. Part. 2 K 40 v, glasovi po 35 v.

Foerster Anton: Te Deum za štiriglasni mešani zbor in orgle op. 18. Part. 1 K, glasovi po 15 v.

Becher Josip: Te Deum op. 63 za mešani zbor in orgle. Part. 2 K, glasovi po 25 v.

Foerster Anton: Te Deum za štiriglasni moški zbor op. 63. Part. 50 v.

Somišljeniki! Podpirajte — Ljudski sklad! Prispevke sprejema tajništvo S. L. S., Miklošičeva cesta št. 6.

Za naše
gospodinje,
matere, žene
in dekleta.

Od gospodinje je odvisno blagostanje in sreča družine; gospodinje in matere imajo pa tudi v celem narodnem gospodarstvu eno najvažnejših vlog.

Blagor narodu, ki ima dobre, skrbne in varčne gospodinje! Dolžnost vsakega naroda, ki hoče prospevati, je, da skrbi za vzgojo večjih in spretnih gospodinj.

V zadnjem času se sicer po raznih gospodinjstvih šolah skrbi za prospeh in povzdigo umnega gospodinjstva, toda našim meščanskim, delavskim in kmečkim materam ter ženam, ki takih šol ne morejo obiskovati, je manjkala dosedaj strokovna knjiga, ki bi jim bila zvest in zanesljiv svetovalec.

Vsaka slovenska gospodinja mora biti tedaj vesela nove knjige:

Gospodinjstvo.

Navodila za vsa v domačem gospodinjstvu
važna opravila. ∴ Šolam in gospodinjam
sestavila

∴ S. M. Lidvina Purgaj ∴

voditeljica „Gospodinske šole“ v Ljubljani.

Knjiga je pregledana od najboljših strokovnjakov; deželni odbor in c. kr. kmetijska družba sta se zanjo zelo zavzela, ker se bo rabila tudi na gospodinjstvih šolah. Knjiga ima izredno nizko ceno, namreč samo K 2·20 za broširan in K 2·80 za trpežno vezan izvod, po pošti 30 vinarjev več.

Pisateljica sama je dolgoletna, praktična gospodinja, kateri pa ne manjka kot voditeljici „Gospodinske šole“ tudi temeljite teoretične naobrazbe.

Knjiga obravnava vse panoge gospodinjstva za vse sloje našega ljudstva, tako za preprosto, kakor tudi obširnejše gospodinjstvo.

H koncu knjige je dodal praktični zdravnik dr. Dolšak še pouk o zdravilstvu in postrežbi bolnikov.

Knjiga je opremljena z mnogimi, lepo uspelimi slikami, izmed katerih so nekatere večbarvne.

To dragoceno knjigo naj si nabavijo za mal denar vse naše gospodinje, matere, žene in dekleta.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Prihranite mnogo denarja

ako naročite sukneno in modno blago naravnost iz tovarne za sukno od tvrdke

2615

M. TOMEČ, Humpolec

Česko.

Vzorci na zahtevo zastoni na ogled!

V najem se da dobrodoča gostilna in trgovina z mešanim blagom v 'Narodnem domu' v Grebinju na Koroškem.

Prosilci morajo imeti spričevalo trgovske sposobnosti in se oglasiti ustmeno ali pismeno pri „Hranilnici in posojilnici v Velikovecu“ do 15. novembra t. l.

3143 3

Jožef Smrdelj, kovaški mojster v Knežaku sprejme

3139

učenca in pomočnika

Plača po dogovoru.

**Modni salon
Marija Götzl
Židovska ulica št. 8**

uljudno naznanja velečastitim damam v Ljubljani in okolici da so **raznobar došli najnovejši pariški in dunajski modeli v veliki izberi.**

Cene brez konkurence!

3070

Album za citre

(slovenski in hrvaški napevi)

I. II. IV. V. zvezek . . . . . à 50 vin.

III. zvezek . . . . . „ 75 „

Poštšina za vsaki zvezek 10 vinarjev.

Milan Stahuljak, Varaždin, Hrvats'ro.

KDOR RABI

dobre in pristnobarvne zimske barvante, flanelo za srajce in drugo perilo, lanene in bombažaste kanafaso, cotire, platno, inlet, bris-če, rjuhe, zimsko blago za dame in gospode žepna robce in druge tkanine, naj se obrne zaupno na kršč. tvrdko

Jaros av Marek ročna tkalnica št. 45,

v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Gorško.) V zalogi imam tudi veliko množino ost. nov. zimskega parhenta, flanela, kanafasa, itd. in razpošiljam v zavojih po 40 m za 18 K, prve vrste za 20 K franko po povzelju. Vzorci se pošiljajo zastoni in post. prosto. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. (Spletnje se slovensko. 3091)

Zelod, suhe gobe, divji in pravi kostanj, vinski kamen, orehe, suhe češnje in hruške, vosek in med v satoju in sploh vse deželne pridelke kuji vsako množino

3080

Anton Kolenc v Celju.

Kdor ima kaj, naj ponudi.